

פתרון- סילוק תביעה על הסף

1. מסגרת תביעה כספית הורה בית המשפט לתובע להפקיד ערובה לתשלום הוצאותיו של הנתבע. התובע לא הפקיד את הערובה תוך המועד שנקבע בהחלטת בית המשפט. **מה הדין?**

- א. **התביעה תימחק.**
- ב. התביעה תידחה, אלא אם כן בית המשפט התיק לתובע להפסיק את התביעה.
- ג. בית המשפט רשאי לעכב את התביעה עד לאחר הפקדת הערובה על ידי התובע.
- ד. בית המשפט ידחה את המועד להפקדת ערובה.

התשובה הנכונה היא א'.

תקנה 157 לתקנות סדר הדין האזרחי.

בנסיבות השאלה

בית המשפט רשאי, אם נראה לו הדבר, לצוות על תובע לתת ערובה לתשלום הוצאותיו של נתבע. לא ניתנה הערובה בתוך המועד שהורה, יימחק כתב התביעה.

2. אלי הגיש תביעה. בשלב מתקדם של ההליך המתנהל בבית המשפט, ציווה השופט על אלי ליתן ערובה לתשלום כל הוצאותיו של הנתבע. אלי לא נתן את הערובה במועד. **מה הדין?**

- א. בית המשפט אינו מוסמך לצוות על מתן ערובה בשלב זה של ההליך.
- ב. בית המשפט ידחה או ימחק את התביעה בהתאם לשיקול דעתו.
- ג. בית המשפט ידחה את התביעה אלא אם כן הורשה אלי להפסיקה.
- ד. **בית המשפט ימחק את התביעה אלא אם כן הורשה אלי להפסיקה.**

התשובה הנכונה היא ד'.

תקנות 44, 157 לתקנות סדר הדין האזרחי.

בנסיבות השאלה

לפי תקנה 157 בית המשפט רשאי, אם נראה לו הדבר, לצוות על תובע לתת ערובה לתשלום הוצאותיו של נתבע. לא ניתנה הערובה בתוך המועד שהורה, יימחק כתב התביעה.

בנוסף, לפי תקנה 44 בית המשפט רשאי, לבקשת תובע לרבות תובע שהגיש תביעה שכנגד, להפסיק תובענה, כולה או מקצתה; הפסקת תובענה תהיה על דרך של מחיקת כתב התביעה.

בענייננו, במידה ואלי ביקש מבית המשפט להפסיק את התביעה שהגיש, ובקשתו אושרה- הליך מתן ערובה להוצאותיו של הנתבע מתייתר.

3. יובל הגיש שתי תובענות לבית משפט השלום. בית המשפט הבחין כי התובענה הראשונה אינה עומדת בהוראות התקנות לאור חריגה מהיקף העמודים הנדרש, והורה ליובל לתקן זאת, אך יובל נמנע מלקיים הוראה זו של בית המשפט. עוד מצא בית המשפט כי עילת התובענה השנייה התיישנה. **מה הדין?**

- א. בית המשפט רשאי למחוק את שתי התובענות על הסף. יובל יוכל להגיש את שתי התובענות מחדש.
- ב. **בית המשפט רשאי למחוק את התובענה הראשונה על הסף, ולדחות את התובענה השנייה על הסף.**
- ג. בית המשפט רשאי לדחות את שתי התובענות על הסף. יובל יוכל להגיש את התובענה הראשונה מחדש, אך הוא לא יוכל להגיש מחדש את התובענה השנייה.
- ד. בית המשפט רשאי לדחות את התובענה הראשונה על הסף, אך אינו רשאי למחוק את התובענה השנייה על הסף.

התשובה הנכונה היא ב'.

תקנות 41, 43 לתקנות סדר הדין האזרחי.

בנסיבות השאלה

לפי תקנה 41 בית המשפט רשאי להורות על מחיקת כתב תביעה בכל עת על יסוד אחד מהנימוקים שלהלן:

- (1) כתב התביעה אינו מגלה עילת תביעה.
- (2) מכתב התביעה עולה כי התביעה היא טרדנית או קנטרנית.
- (3) התובע מתמיד, באופן שאינו מניח את הדעת, להימנע מלקיים הוראה מתקנות אלה או נמנע מלקיים החלטה או הוראה של בית המשפט.
- (4) סעיף סל- כל נימוק אחר שלפיו הוא סבור שראוי ונכון למחוק את התביעה.

לפי תקנה 43 בית המשפט רשאי לדחות תביעה בכל עת על יסוד הנימוקים להלן:

- (1) בשל קיומו של מעשה בית דין
- (2) התיישנות
- (3) סעיף סל- מכל נימוק אחר, שלפיו הוא סבור כי ראוי ונכון לדחות את התביעה. לדוגמא העדר יריבות בין בעלי דין.

בענייננו, בית המשפט רשאי למחוק את התובענה הראשונה מהנימוק שיוכל נמנע מלקיים הוראה של בית המשפט. נוסף על כך, בית המשפט רשאי לדחות את התובענה השנייה מחמת התיישנות.

פתרון- תיקון כתבי טענות

4. אליהו הגיש נגד סימון תביעה בה טען כי סימון לא פרע תשלום בעד הלוואה שנטל ממנו. להגנתו, טען סימון כי פרע את התשלום לפני כשנה. לאחר שענין בכתב ההגנה, נזכר אליהו כי סימון אכן העביר לידו תשלום, אלא שהתשלום כיסה רק חלק זעום בלבד מהחוב. אליהו מבקש להעלות טענה זו בכתב התשובה.
מה הדין?

- א. לאליהו אין זכות להגיש כתב תשובה. עליו לבקש קודם כל רשות מבית המשפט. לאחר שינתן האישור, יוכל אליהו לטעון כל שירצה.
- ב. אליהו רשאי להעלות את הטענה בכתב התשובה, אך עקב הסתירה בין כתב התביעה לכתב התשובה, ייתן לטענה משקל ראיתי פחות.
- ג. **על אליהו לבקש לתקן את כתב התביעה.**
- ד. על אליהו לפרט את הטענה בכתב התשובה. משיוגש כתב התשובה ובו הטענה החדשה, יראו את כתב התביעה כאילו תוקן בהקשר זה.

התשובה הנכונה היא ג'.

תקנה 18 לתקנות סדר הדין האזרחי.

בנסיבות השאלה

לפי תקנה 18 כתב תשובה לא יכול נימוק תביעה חדש או כל טענה שאינה מתיישבת עם טענותיו הקודמות של בעל דין.

בענייננו, אליהו טען בכתב תביעתו שסימון לא פרע את התשלום בעד הלוואה שנתן לו. לאחר מכן נזכר שסימון אכן פרע את התשלום אך הפירעון היה חלקי. טענה זו אינה מתיישבת עם הטענה שנטענה בכתב התביעה לכן על אליהו לבקש לתקן את כתב התביעה.

5. ביום 1.1.2013 הגיש אברהם תביעה בסדר דין רגיל נגד סיגלית. ביום 10.1.2013, ועוד טרם הוגש כתב ההגנה מטעם סיגלית, הגיש אברהם בקשה לתיקון כתב התביעה. ביום 20.1.2013 נענה בית המשפט לבקשה ונתן לאברהם רשות לתקן את כתב התביעה. ביום 24.1.2013 הגיש אברהם כתב תביעה מתוקן. **מהו המועד שבו על סיגלית להגיש כתב הגנה?**

- א. בתוך 60 ימים מיום שהומצא לה כתב התביעה המקורי.
- ב. בתוך 60 ימים מיום שהומצא לה כתב התביעה המתוקן.
- ג. בתוך 15 ימים מיום שהומצא לה כתב התביעה המתוקן.
- ד. בתוך 15 ימים מיום שנתן בית המשפט רשות לתקן את כתב התביעה.

התשובה הנכונה היא א'.

תקנה 47 לתקנות סדר הדין האזרחי.

בנסיבות השאלה

במידה ובית המשפט נעתר לבקשה לתיקון כתב טענות אין לצד שכנגד זכות אוטומטית לתקן את כתב טענותיו אלא עליו לקבל את רשותו של בית המשפט לכך.

בענייננו, סיגלית רשאית להגיש את כתב ההגנה בתוך 60 ימים מיום שהומצא לה כתב התביעה המקורי אלא אם כן בית המשפט הורה אחרת.

רציונל- ההסדר שנקבע מבטא את התפיסה שלפיה בית המשפט אמון על ניהול ההליך ובמסגרת זו יחליט אם יש מקום להתיר את תיקון כתב הטענות בידי הצד שכנגד

6. דניאל הגישה תביעה נזיקית נגד הילה. בכתב התביעה כללה דניאל פרטים מבישים מעברה של הילה שאינם רלוונטיים לבירור התביעה. בחלוף 60 ימים הגישה הילה כתב הגנה.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי, בכל עת, להורות על מחיקת הפרטים שאינם רלוונטיים בכתב התביעה לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן. כתב תביעה מתוקן יוגש תוך 20 ימים, אלא אם נקבע מועד אחר. בית המשפט יורה אם הילה רשאית לתקן את כתב ההגנה, הורה כאמור הילה תוכל לתקן את כתב ההגנה, תוך 20 ימים מיום שהומצא לה כתב הטענות המתוקן.
- ב. בית המשפט רשאי, בכל עת, להורות על מחיקת הפרטים שאינם רלוונטיים בכתב התביעה לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן. כתב תביעה מתוקן יוגש תוך 20 ימים, אלא אם נקבע מועד אחר. הילה תוכל לתקן את כתב ההגנה, בלא קבלת רשות, תוך 20 ימים מיום שהומצא לה כתב הטענות המתוקן.
- ג. בית המשפט רשאי תוך 30 ימים מהגשתו של כתב התביעה להורות על מחיקת הפרטים שאינם רלוונטיים. כתב תביעה מתוקן יוגש תוך 30 ימים, אלא אם נקבע מועד אחר. הילה תוכל לתקן את כתב ההגנה תוך 30 ימים מיום שהומצא לה כתב הטענות המתוקן.
- ד. בית המשפט רשאי, בכל עת, להורות על מחיקת הפרטים שאינם רלוונטיים. כתב תביעה מתוקן יוגש תוך 30 ימים, אלא אם נקבע מועד אחר. הילה תוכל לתקן את כתב ההגנה, בלא קבלת רשות, תוך 30 ימים מיום שהומצא לה כתב הטענות המתוקן.

התשובה הנכונה היא א'.

תקנות 46, 47 לתקנות סדר הדין האזרחי.

בנסיבות השאלה

בית המשפט רשאי **בכל עת** להורות כי יתוקן כל עניין בכתב טענות או כי יצורף בעל דין או יימחק שמו של בעל דין מכתב התביעה, לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג. כתב הטענות המתוקן יוגש בתוך 20 ימים.

אם החליט בית המשפט להתיר תיקון כתב טענות, **יורה גם באותה החלטה אם רשאי בעל הדין שכנגד לתקן את כתב טענותיו. וזאת בהיקף ובתנאים שיקבע** כדי למנוע האפשרות ל"מקצה שיפורים" אוטומטי של כתב הטענות בידי הצד שכנגד בעניינים שלגביהם לא נערך תיקון של כתב הטענות. כתב טענות יוגש **בתוך 20 ימים** מהמועד שבו התקבל כתב הטענות המתוקן זאת אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

7. ביום 1.1.2014 הגיש בן לבית המשפט המחוזי תביעה כספית נגד נמרוד, ובמסגרתה טען כי נמרוד הפר חוזה שנחתם ביניהם וגרם לו לנזקים בסך של 7 מיליון ש"ח. עם זאת, בן הגביל את תביעתו לסך של 4 מיליון ש"ח לצורכי אגרה. בהמשך, לאחר שנמרוד הגיש כתב הגנה והוגשו תצהירי עדות ראשית מטעם שני הצדדים ואף נחקרו חלק מהמצהירים, הגיש בן בקשה לתיקון סכום התביעה, כך שזה יועמד על סך של 7 מיליון ש"ח, והתחייב להשלים את האגרה הנדרשת כתוצאה מכך. בן הסביר כי בשלב הגשת התביעה לא היו בידו האמצעים לשלם את האגרה המלאה בגין סכום התביעה המלא, אך כעת יש בידו לשלמה. נמרוד התנגד לבקשה.

מה הדין?

- א. **בית המשפט רשאי בכל עת להורות כי יתוקן כל עניין בכתב טענות או כי יצורף בעל דין או יימחק שמו של בעל דין מכתב התביעה, לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג.**
- ב. בית המשפט רשאי בכל עת להורות כי יתוקן כל עניין בכתב טענות או כי יצורף בעל דין או יימחק שמו של בעל דין מכתב התביעה, לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג. על אף האמור לעיל לא יתיר בית המשפט תיקון סכום כתב תביעה שהוגבל מראש בכתב התביעה לצורכי אגרה.
- ג. בית המשפט רשאי להתיר לכל אחד מבעלי הדין לשנות או לתקן את כתבי טענותיו, בדרך ובתנאים הנראים צודקים, וכל תיקון כזה ייעשה לפי הצורך כדי שבית המשפט יוכל להכריע בשאלות שהן באמת השאלות השנויות במחלוקת בין בעלי הדין, ובלבד שטרם הוחל בשמיעת העדויות בתיק.
- ד. בית המשפט אינו רשאי להורות על תיקון כתב הטענות בדרך של תיקון סכום התביעה, למעט אם ניתנה הסכמת הנתבע לתיקון זה.

התשובה הנכונה היא א'.

תקנה 46 לתקנות סדר הדין האזרחי.

בנסיבות השאלה

בית המשפט רשאי **בכל עת** להורות כי יתוקן כל עניין בכתב טענות או כי יצורף בעל דין או יימחק שמו של בעל דין מכתב התביעה, לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג.

8. יורם הגיש תביעה אזרחית נגד שמעון בבית משפט השלום. שמעון הגיש כתב הגנה במועד. בחלוף כ-3 חודשים, בטרם קדם המשפט הראשון, הורשה יורם לתקן את כתב תביעתו ולהוסיף נימוק תביעה חדש נגד שמעון ולתאר את עובדותיו (להלן: הטענות החדשות). בית המשפט התיר לשמעון לתקן את כתב טענותיו לאור הטענות החדשות בכתב התביעה. שמעון שואל את עצתכם אם יש צורך בתיקון זה.

מה הדין?

- א. אין להעלות נימוק תביעה חדש במסגרת תיקון כתבי טענות, ולפיכך אין צורך להגיב לטענות החדשות.
- ב. כל טענת עובדה שלא הוכחה בכתב הגנה במפורש או מכללא, או שלא נאמר עליה כי אין מודים בה, רואים אותה כטענה שמודים בה, לכן אם שמעון לא יגיב ויראו אותו כאילו הוא מודה בטענות החדשות.
- ג. אם שמעון לא יגיב ויראו אותו כאילו הוא מסתמך על כתב טענותיו המקורי כתשובה לטענות החדשות, ויראו את העובדות המהותיות שהוספו לכתב התביעה כמוכחות וכשנויות במחלוקת.
- ד. אם שמעון לא יגיב אין זה אומר שהוא מסתמך על כתב טענותיו המקורי כתשובה לטענות החדשות, ויראו את העובדות המהותיות שהוספו לכתב התביעה כמוכחות וכשנויות במחלוקת.

התשובה הנכונה היא ג.

תקנה 47 לתקנות סדר הדין האזרחי.

בנסיבות השאלה

אם שמעון לא תיקן את כתב טענותיו בתוך 20 יום כאמור או במועד אחר שעליו הורה בית המשפט, אז הוא יוכל להסתמך על כתב טענותיו המקורי ויראו את הטענות שהועלו בכתב התביעה המתוקן כאילו הן מוכחות.